

15.04.2013

VVTDno/2012/98

Sisäasiainministeri Päivi Räsänen

Kansallinen ihmiskaupparaportoija jättäytyy pois ihmiskauppalakihankkeesta

Arvoisa sisäasiainministeri Räsänen,

Kansallinen ihmiskaupparaportoija ilmoittaa jättäytyvänsä työn tässä vaiheessa pois sisäasiainministeriössä kokoontuvasta työryhmästä, jonka tehtävänä on ollut kehittää ihmiskaupan uhrien auttamista koskevaa lainsäädäntöä. Kansallisen ihmiskaupparaportoitijan mielestä työryhmän työskentelytapa ei ole omiaan edistämään ihmiskaupan vastaiseen toimintaan liittyvän lainsäädännön kehittämistä. Kansallinen ihmiskaupparaportoija on huolissaan siitä, ettei työryhmän työskentelytavalla tulla vastaamaan eduskunnan kannanotossaan (EK 43/2010) valtioneuvostolle asettamaan tavoitteeseen ihmiskauppaa koskevan erillislain valmistelusta.

Kansallisena ihmiskaupparaportoitijana toimiva vähemmistövaltuutettu luovutti eduskunnalle ensimmäisen lakiin perustuvan ihmiskaupparaportin kesäkuussa 2010 (K 17/2010). Raportissa ihmiskaupparaportoija arvioi ihmiskaupan vastaisen toiminnan tilaa laajan aineiston pohjalta. Ihmiskaupparaportoija katsoi, ettei voimassa oleva lainsäädäntö anna riittäviä välineitä auttaa ja suojella ihmiskaupan uhreja. Lainsäädäntö ei myöskään tue ihmiskaupan uhrien tunnistamista ja avun piiriin ohjautumista, rikostorjuntaa tai ihmiskaupan ennalta ehkäisemistä.

Näistä syistä kansallinen ihmiskaupparaportoija esitti useita suosituksia ihmiskaupan uhrien tunnistamisen ja oikeuksien toteutumisen edistämiseksi sekä rikostorjunnan ja ihmiskaupan ehkäisemisen tehostamiseksi. Kansallinen ihmiskaupparaportoija suositteli keskeisten rikoslain säännösten muuttamista sekä erityisen ihmiskauppalain valmistelemista. Eduskunta yhtyi kansallisen ihmiskaupparaportoitijan näkemyksiin ja edellytti valtioneuvostolta toimenpiteitä rikoslain muuttamiseksi sekä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmää koskevan erillislain valmistelemiseksi. Myös sisäasiainministeriössä kokoontuneen ihmiskaupan vastaisen poikkihallinnollisen ohjausryhmän raportissa 2011 ehdotettiin vastaavia lainmuutoksia. Rikoslakihanke on edennyt oikeusministeriössä hyvin, ja tarkoituksena on, että ministeriö antaa hallituksen esityksen eduskunnalle ensi syksynä.

Sisäasiainministeriön vastuulla oleva hanke ei ole edistynyt toivotulla tavalla. Sisäasiainministeriö perusti tammikuussa 2012 työryhmän, jonka tehtäväksi annettiin erityisen ihmiskauppalain valmisteleminen. Kansallisen ihmiskaupparaportoitijan käsityksen mukaan joulukuussa 2012 pidetyssä sisäisen turvallisuuden ministeriryhmän kokouksessa pitäydettiin erillislakitavoitteessa. Työryhmän määräajan pidentämisen yhteydessä maaliskuussa 2013 tavoitteenasettelussa kuitenkin epäonnistuttiin: nyt näyttää siltä, että työryhmä kyseenalaistaa erillislakitavoitteen.

Työryhmä on toistaiseksi keskittynyt tiedon keräämiseen, vaikka ihmiskaupasta ja ihmiskaupan vastaisen toiminnan haasteista on viimeisten vuosien aikana tehty hyvin perusteellista selvitystyötä. Kansallisen ihmiskaupparaportoijan näkemyksen mukaan työryhmän olisi ryhdyttävä keskustelemaan siitä, miten ihmiskaupan vastaisessa toiminnassa olevat epäkohdat voitaisiin lainsäädännön keinoin ratkaista. Merkittävä osa myös muista työryhmän jäsenistä on pitänyt asian kokonaisvaltaista sääntelemistä välttämättömänä ja toivonut rivakampaa etenemistä asiassa.

Kansallinen ihmiskaupparaportoiija on huolissaan hankkeen etenemisestä ja uskoo, että työryhmän työskentely hyötyisi vahvemmassa poliittisesta ohjauksesta ottaen huomioon senkin, että Euroopan neuvoston ihmiskaupan vastaisen yleissopimuksen valvontaelin (GRETA) vieraillee Suomessa syksyllä.

Vähäisten resurssien vuoksi raportojalla ei ole mahdollisuutta enää osallistua työryhmän aikaa vievään ja hahmottumattomaan työskentelyyn, jonka tavoitteenasettelukin on kuluneen vuoden aikana hämärtynyt. Kansallinen ihmiskaupparaportoiija on kuitenkin mielellään käytettävissä asiantuntijana ja lausunnonantajana tarvittaessa.

Vähemmistövaltuutettu Eva Biaudet

Ylitarkastaja Venla Roth

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä.
Sisäasiainministeriö SM 15.04.2013 klo 16.20. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi

Kansliapäällikkö Päivi Nerg
Valtiosihteeri Marjo Anttoora
Työryhmän puheenjohtaja ja sihteeristö
Työryhmän jäsenet